

Allerji ve Klinik İmmunolojideki Farklılıkların AB Düzeyinde Eğitimle Giderilmesi

DIVERSITY OF ALLERGY AND CLINICAL IMMUNOLOGY REUNIFIED BY TRAINING AT THE EU LEVEL

S.G. Del GIACCO,^a H. J. MALLING^a

^aDipartimento di Medicina Interna, Policlinico Universitario, Cagliari, ITALY

© Del Giacco SG, Malling HJ.. Diversity of Allergy and Clinical Immunology Reunified by Training at the EU Level. *Allergy* 2004; 59(6):575-576.

Allergoloji ve Klinik İmmunoloji, diğer uzmanlık branşları organ veya sistem üzerine kurulu olduğu halde, hastayı baz alan bir disiplin olarak özellik arz eder. Bağışıklık sistemi aracılığıyla oluşan sendromlar, tipik olarak aynı anda veya ardışık bir reaksiyon olarak farklı organ ve/veya sistemleri tutarlar (ciltten sonra akciğer; kulak burun boğazı takiben bronşlar; gözden böbrek ve karaciğere vb.). Bu nitelik, bir bakıma bir zaaf olarak düşünülebilir, çünkü organı temel alan ihtisas dalları uzun tarihsel gelişim süreçleri içerisinde bağışıklık sistemi aracılığıyla gerçekleşen reaksiyonlardan dolayı, klinik, formasyon ve eğitim açısından Allergoloji ve Klinik İmmunoloji'nin hayat sahasını doldurmuşlardır. Örnek olarak Allergoloji'nin Pnömonoloji, KBB, Dermatoloji, Oftalmoloji ve Pediatri ile ilişkisi, Klinik İmmunoloji'nin ise Romatoloji ve İmmunhematoloji ile ilişkisi verilebilir.

2000'li yılların başında ortaya çıkan gerçek şudur: Son yıllarda bu konuyla ilgili yapılan araştırmaların ve hasta sayısındaki ciddi artışa karşın (Batılı ülkelerde toplam nüfusun %30'undan fazlası), Allergoloji ve Klinik İmmunoloji, diğer

ihtisas dalları içinde hak ettiği yere gelememiştir. Bu dal, Avrupa Birliği (AB)'nin ulusal sağlık otoriteleri tarafından oybirliği ile standart bir şekilde tanınmış değildir. Bu durum yalnızca Avrupa'da değil tüm dünyada böyledir.

Avrupa Topluluğu'nun kuruluş anlaşmasının Roma'da imzalanmasından 1 yıl sonra 1958 yılında kurulan Avrupa Uzman Doktorlar Birliği [o dönemde Fransızca'daki orijinal adıyla Union Européenne des Medecins Specialistes (UEMS)] kurulduğu günden bu yana AB'nde akredite olan tüm uzmanlık alanlarını temsil eden resmi kuruluş olma özelliğine sahiptir. UEMS'nin amacı Avrupa'da uzmanlık eğitimini düzenleyip standardize etmek, AB içerisinde doktorların serbest dolaşımını sağlamak ve Avrupa Konseyi, Komisyon ve Parlamento'da yasal ilişkilerin sürdürülmesini sağlamak, yerel hükümetlerle uzmanlık dallarının sorunları için temas halinde olmaktır.

UEMS'nin yapılanmasına bakıldığında, her uzmanlık dalı bir Daire (Section)'ye sahiptir. Daire, her AB ülkesi için genelde iki üyeden oluşmaktadır. Bu üyeler buldukları yerdeki profesyonel derneklerce veya *ad hoc* olarak diğer topluluk ve dernekler tarafından belirlenir. Bu birimin yanı sıra ülkedeki bilimsel ve akademik kurulların belirlediği iki üyeden oluşan bir yönetim kurulu (*board*) vardır. Kısaca her branş için bir daire ve bir yönetim kurulu vardır. Bir başkan ve bir sekreter her

Yazışma Adresi/Correspondence: S.G. Del GIACCO
Dipartimento di Medicina Interna
Policlinico Universitario
09042 Monserrato Cagliari
ITALY

branş için ilgili branştaki üyelerce seçilmektedir. Oy kullanma hakkı sadece Daire (Section) üyeleri için söz konusudur ve her ülkenin bir oy hakkı vardır.

Allergoloji ve Klinik İmmunoloji Daire ve Yönetim Kurulları, eğitim ve eğitim formasyonuna ilişkin düzenlenen imtiyaz sözleşmesi temelinde yapılmıştır. Bu belge, 1994'te yayımlanan UEMS bildirisininin 6. bölümünde yer almaktadır. O zamandan 2003'te Paris'te yapılan toplantıya dek bu konuda yeni düzenlemeler de getirilmiştir. Bu imtiyaz sözleşmesi ile, kurumların ve eğitimcilerin uyması gereken kurallar ve eğitim süresi düzenlenmektedir. Bu kurallar, teorik prensipler üzerine kurulmuştur. Fakat Allergoloji ve Klinik İmmunoloji eğitimi hakkında AB ülkelerini kapsayan bir araştırma yapılmıştır. Sonuçta bir ülkenin diğerinden bağımsız olarak kendi eğitim müfredatına sahip olduğu saptanmıştır. Bunun da ötesinde bazı ülkeler bu dalı ayrı bir uzmanlık alanı olarak tanırken (İtalya, İspanya, Yunanistan, Portekiz, İsviçre gibi), bazı ülkeler bu branşı bir üst ihtisas dalı olarak kabul etmektedir (Almanca konuşulan ülkelerde Dermatoloji'ye; diğer bazı ülkelerde ise Dahiliye, Pediatri, Pnömoloji'ye bağlı olarak). Diğer bazı ülkelerde ise bu alan ayrı bir dal olarak mevcut değildir ve Pnömoloji, Dermatoloji ve Pediatri gibi branş uzmanları bu konu ile ilgilenmektedirler.

Bu branşın ismi konusunda bile görüş birliği yoktur. İtalya, Yunanistan ve İsviçre'de Allergoloji ve Klinik İmmunoloji adı altında faaliyet göstermekte iken, sadece Allergoloji veya İmmunallergoloji ya da Allergoloji ve İmmunopatoloji gibi isimlerin kullanıldığı ülkeler de vardır. Klinik immunoloji isminin aksine bazı ülkelerde klinik değil, laboratuvar branşıdır. Bazı ülkelerde ise Romatoloji bilim dalı ile birlikte faaliyet göstermektedir.

Eğitim süresi 3-5 yıl arası olup ülkeden ülkeye değişebilmektedir. Dahiliye veya Pediatri altında faaliyet gösterilen ülkelerde az çok ortak bir program dahilinde eğitim verilmektedir.

Uzmanlık dallarının her düzeyinde mevcut olan farklılıklardan hareketle AB bir karar alın-

mıştır. Buna göre, tüm branşlar için bu alan temelinde İç Hastalıkları disiplininin köken alan bir ihtisas olarak şekillenecek ve bu uygulama yakın gelecekte yürürlüğe girecektir. Bizim kurulumuzda ve Daire/Yönetim Kurulu'nda Allergoloji ve Klinik İmmunoloji'nin durumu değerlendirmeye alınmıştır. UEMS bildirisininin 6. bölümü bu konuda önemli bir tavsiye niteliğindedir. Buna göre, gelenekler, tarihsel gelişim, politik ve akademik etkiler göz önünde tutularak Allergoloji ve Klinik İmmunoloji Dairesi/Yönetim Kurulu oy birliği ile bir ana müfredat belirlemelidir. Bu, Avrupa'da bir uzmanın Allergoloji ve Klinik İmmunoloji pratiği yapabilmesi için sahip olması gereken asgari teorik ve pratik vasıfları belirleyecektir. Bağışıklık sistemi aracılı reaksiyonlar ile yakından ilişkili olan Allergoloji ve Klinik İmmunoloji disiplini, iyi klinik uygulama temelinde yürütülmelidir.

Ana müfredat, gelecekteki uzmanlar için en iyisi hedeflenerek birçok ülkenin eğitim programı incelenip hazırlanmaktadır. Bu çalışma, 2 grup tarafından teorik ve pratik konular temelinde yürütülmektedir. Eğitim programının biçimlendirilmesiyle son halini alan ana müfredat, tüm üyelerin katıldığı Daire/Yönetim Kurulu toplantısında kabul edilmiştir. Ana müfredat üzerinde gerekli olabilecek ulusal düzenlemelerin hemen yapılamayacak olması muhtemeldir. Nihai amacın Avrupa içinde bir eğitim birliği sağlamaktır.

Geleneksel yapı ile halihazırdaki eğitim sisteminin bu uygulamaya geçişi güçleştireceği ma-lumdur. Fakat eğitim programının kaliteli ve anlaşılabilir olması, bu güçlüğü zamanla aşılabilmesi yönünde umut vadetmektedir. Ana müfredat, ülkelerde kendilerine özgü ulusal düzenlemelerle uygulanabilir. Fakat asgari de olsa yerine getirilmesi gereken zorunluluklar ve sahip olunması gereken yeterlilikler vardır. Farklı ülkelerde değişik organizasyonlardan dolayı Allergoloji'deki yeterlilikler tüm öğrenciler için bir zorunluluk iken, müfredat-taki bazı yeterlilik gereksinimleri sadece Klinik İmmunoloji üst ihtisasında önem arz etmektedir. Öğrenim sürecinde yeterlilik ve ilerlemelerin de-

ğlendirilmesi, bir takip güncesi ile yapılacaktır. Bireyselleştirilmiş eğitim programı ve takip güncesi, ulusal düzenlemeler ile farklı eğitim kurumlarının özel uygulama olasılıklarını da göz önüne alarak hazırlanmalıdır. Ana müfredat tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde, UEMS dökümanının 6. bölümü modifiye edilmiştir.

Ana müfredat, AB’de Allergoloji ve Klinik İmmunoloji disiplinine uyumun sağlanması için önem taşımaktadır. Bu kapsamda bu branşta kalifiye uzmanlar yetiştirmek kadar, allerjik ve

immunolojik hastalıklar için en iyi sağaltım seçeneğini sunmak da hedeflenmiştir.

Orjinal İngilizce şeklinden Türkiye Klinikleri tarafından tercüme edilmiştir. Türkçeye tercümesinin doğruluğundan Türkiye Klinikleri sorumludur, Blackwell Publishing Ltd. sorumluluk kabul etmemektedir.

Translated by Türkiye Klinikleri Publishing House from the original English language version. Responsibility for the accuracy of the translation in the Turkish language rests solely with Türkiye Klinikleri Publishing House and is not the responsibility of Blackwell Publishing Ltd.

To cite any of the material contained in this translation, in English or in translation, please use the full English reference at the beginning of each article. To reuse any of the material, please contact the original copyright holder, Blackwell Publishing.